

REGERINGENS 2020 – PLAN: Er en økonomisk afgrund nær – eller alligevel ikke?

Af Preben Etwil, økonom - cand. Polit. og Henrik Herløv Lund, økonom – cand. Scient. Adm.

Danmark på vej i en økonomisk afgrund?

Regeringen har nu fremlagt en ny økonomisk langtidsplan: ”Reformpakken 2020”. Heri hævder man at kunne fastslå et kæmpe underskud i 2020 på 47 mia. kr. Det er i bedste fald ikke bare usikkert, men også usagligt. Fremskrivninger så langt frem er alene et gæt. Vores viden om fremtiden så langt ud i tiden mangler nemlig svar på afgørende spørgsmål: Vil der komme et nyt internationalt opsving eller ej? Bider gældskrisen i EU sig fast? Vil boligkrisen fortsætte i årevis? Regeringen synes af politiske grunde at have valgt at tilsiddesætte saglige betænkeligheder vedr. usikkerheden.

Man kan også undre sig over, at regeringen i dag forventer et stort underskud i 2020, thi for mindre end et år siden forlød det nemlig, at med ”aftalen om genopretningen af dansk økonomi er kravet om finanspolitisk holdbarhed opfyldt”. Holdningsændringen kan ikke skyldes den økonomiske situation, for den har ikke ændret sig afgørende siden 2010. Forklaringen må derfor være politisk og ligge i, at statsministeren pludselig i sin nytårstale annoncerede en efterlønsreform. Hermed stod regeringen med et behov for en ny økonomisk prognose med underskud, som kunne begrunde den ekstra reform - og de nye sparekrav. Så der er altså tale om, at statsministeren tilpasser sin økonomiske prognose til sine politisk valgte reformer. Han regner så at sige baglæns fra et på forhånd valgt facit.

Problematiske regnemetoder.

Hvordan er regeringen så nået frem til et nyt stort underskud? Alt peger på, at efter dårlig inspiration fra ”Det Økonomiske Råd”. Regeringen her systematisk har valgt de beregningsforudsætninger og metoder, der er rigtig ugunstige for de offentlige finanser. Dette handler for det første om, at skattestoppet antages at fortsætte frem til 2020 og for det andet om, at den hidtidige situation under VK med lav produktivitetstilvækst og dermed lavere økonomisk vækst antages at fortsætte. Disse valgte forudsætninger er afgørende for beregningens resultat. En videreførelse af skattestoppet, vil selvsagt give stigende offentlige underskud, fordi de offentlige indtægter hermed udhules i forhold til udgifterne. En fortsat antagelse om en unormal lav vækstrate frem til 2020 vil også på afgørende vis virke ind på at økonomi og velstand kun vokser langsomt, hvilket selvsagt vil resultere i et meget lille råderum til det offentlige forbrug. Sammenholdt med stigende udgifter pga. flere ældre, skal resultatet selvsagt blive et stort statsunderskud.

MEN: Når man systematisk går ud fra så ugunstige betingelser for de offentlige finanser, skal regnestykket naturligvis ende med kæmpe offentligt underskud. Det er for det første helt uholdbart, at der igen regnes med et forlænget skattestop. VK's skattepolitik er hidtil ansvarlig for en ganske stor del af dagens statsunderskud, og uden det ville Danmark ikke have været i konflikt med EU reglerne, ja der ville formentlig være overskud på de offentlige finanser. Men alligevel skal det altså videreføres. Hermed skaber regeringen selv underskuddet. Mellem 20 og 30 mia. kr. vil dette alene koste frem til 2020, som nu i stedet skal finansieres med velfærdsbesparelser.

Og det er for det andet er det uholdbart og urealistisk, at regeringen opererer med en atypisk lav økonomisk vækst for at få de offentlige udgifter til at "se for store ud". Kun 1 % i økonomisk vækst har regeringen forudsat, selvom den økonomiske vækst i Danmark normalt har ligget mellem 2 og 2½ % årligt. For med krisen og den skærpede konkurrencekamp får virksomhederne fremover anderledes fokus på produktivitetsforøgelse og produktiviteten er da også allerede begyndt at skyde i vejret langt over det hidtidige niveau. Der må derfor forventes en klart stærkere økonomisk vækst fremover.

Korrigeres regeringens disse valgte – for de offentlige finanser kunstigt ugunstige - beregningsforudsætninger vil dansk økonomi ikke have noget langsigtet holdbarhedsproblem, men derimod et langsigtet overskud på 15 til 25 mia. kr. Hermed undgår man ikke underskud i nogle enkelte år, og den situation skal naturligvis tackles. Men der er ikke grundlag for at spare 69 mia. kr, som regeringen faktisk vil. I stedet kan vi koncentrere os om en række andre økonomiske problemer, bl.a. arbejdsløshed, tab af arbejdspladser og finansiering af velfærden.

Kæmpeunderskuddet på 47 mia. kr. i 2020 er et resultat af et politisk valg, og af regnemetoder og forudsætninger, der kun har til formål at føre til et på forhånd fastlagt resultat. Som man råber i skoven, får man svar.